

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1962-1963.

5 JUILLET 1963.

Projet de loi modifiant l'article 23 de la loi du 24 mai 1854 sur les brevets d'invention.

AMENDEMENTS
PRESENTES PAR LE GOUVERNEMENT.

ART. 23.

Au début de l'alinéa 1er faire précéder les mots : « Le Ministre ayant... » par le texte suivant : « Sans préjudice de l'application des lois et traités prévoyant des licences d'exploitation de brevets, en des matières spéciales ».

Justification.

Le Gouvernement croit opportun de faire cette réserve générale. Son intention n'était pas de déroger aux dispositions y relatives, notamment de la loi du 12 mai 1927 sur les réquisitions militaires, de la loi du 10 janvier 1955 relative à la divulgation et à la mise en œuvre des inventions et des secrets de fabrique intéressant la défense du territoire ou la sûreté de l'Etat et des articles 17 à 23 du Traité instituant la Communauté Européenne de l'Energie Atomique (Euratom).

ART. 23.

Remplacer le 1° par le texte suivant :

« 1° pour autant qu'un délai de quatre années se soit écoulé depuis la délivrance du brevet :

a) lorsque l'invention faisant l'objet du brevet n'est pas exploitée par une fabrication sérieuse et continue en Belgique et que le breveté ne peut justifier d'excuses légitimes; pourra être considérée comme exploitée

R. A 5986.

Voir :

Document du Sénat :

509 (Session de 1959-1960) : Projet de loi,

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1962-1963.

5 JULI 1963.

Wetsontwerp tot wijziging van artikel 23 van de wet van 24 mei 1854 op de uitvindingsoctrooien.

AMENDEMENTEN
VOORGEDRAGEN DOOR DE REGERING.

ART. 23.

In de aanhef van het 1° lid de woorden : « De Minister tot wiens bevoegdheid... » te doen voorafgaan door de volgende tekst : « Onverminderd de toepassing van de wetten en verdragen waarbij licenties tot exploitatie van uitvindingsoctrooien op bijzondere gebieden worden voorzien, verleent ».

In de tweede regel het woord « verleent » te schrappen.

Verantwoording.

De Regering acht het wenselijk dit algemeen voorbehoud te maken. Zij had niet het inzicht wijzigingen te brengen aan de beschikkingen die daarop betrekking hebben, ondermeer van de wet van 12 mei 1927 op de militaire opeisingen, van de wet van 10 januari 1955 betreffende de bekendmakingen en de toepassing der uitvindingen en fabrieksgeheimen welke de verdediging van het grondgebied of de veiligheid van de Staat aangaan, en van de artikelen 17 tot 23 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (Euratom).

ART. 23.

Het 1° te vervangen door de volgende tekst :

« 1° voor zover een termijn van vier jaren sinds de toekenning van het octrooi is verstreken :

a) wanneer de uitvinding, voorwerp van het octrooi, in België niet door een wezenlijke en doorlopende fabricage wordt geëxploiteerd en de octrooihouder zich niet door geldige redenen kan rechtvaardigen;

R. A 5986.

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

509 (Zitting 1959-1960) : Ontwerp van wet.

tion suffisante, si le brevet a trait à une machine destinée à assurer la fabrication de produits, l'emploi de la machine en Belgique de manière à assurer une fabrication sérieuse et continue; pour l'application de cette disposition l'exploitation sur le territoire d'un Etat étranger est assimilée à l'exploitation sur le territoire belge, si cet Etat et la Belgique font partie d'une même Union ou Communauté économique et si la réciprocité est accordée par ledit Etat.

b) lorsque l'utilisation de l'invention qui fait l'objet du brevet est indispensable à l'exploitation d'un brevet postérieur appartenant au tiers; la licence ne sera accordée que si l'invention protégée par le brevet dépendant vise des fins industrielles différentes de celles que vise l'invention protégée par le brevet dominant ou si elle présente un progrès technique notable par rapport à celle-ci; si les deux inventions tendent à des fins industrielles semblables, l'octroi de la licence obligatoire peut être subordonné à la condition que le titulaire du brevet dépendant accorde réciproquement une licence pour l'exploitation de son invention au titulaire du brevet dominant; la licence ne sera accordée que dans la mesure nécessaire à l'exploitation du brevet dépendant; le Roi fixera la date à laquelle la présente disposition relative à l'accord de licences pour dépendance entrera en vigueur, ainsi que les modalités de l'examen de la dépendance ».

Justification.

Le délai de trois années, à partir de la délivrance du brevet, a été remplacé par un délai de quatre années, qui est celui prévu par le texte, révisé à Lisbonne, de la Convention de Paris pour la Protection de la Propriété industrielle.

Les dispositions relatives à la licence pour défaut d'exploitation ont été rassemblées sous a).

Sous b) est introduit un nouveau cas de licence obligatoire, celui qui concerne la dépendance. Un brevet dépendant est celui qui nécessite, pour être exploité, l'utilisation d'un brevet antérieur en vigueur.

Le titulaire du brevet antérieur, dit dominant, peut s'opposer au moyen de son monopole légal, à l'exploitation de l'invention, brevetée postérieurement par un tiers.

Lorsque le projet de modification de l'article 23 lui avait été soumis, le Conseil supérieur de la Propriété industrielle avait admis l'utilité de la licence obligatoire pour dépendance. Mais il avait émis l'avis qu'il valait mieux ne pas la maintenir dans le projet, étant donné que le Service de la Propriété industrielle n'était pas en état de juger de la dépendance des brevets. Les changements intervenus depuis lors en ce qui concerne les possibilités de procéder à l'examen de la dépendance et notamment les possibilités d'avoir recours, si nécessaire, à l'Institut international des brevets dont les attributions ont été élargies par un Arrangement international signé à La Haye le 16 février 1962, ont incité le Gouvernement à introduire dans le projet, une disposition prévoyant l'octroi des licences obligatoires pour cause de dépendance. L'examen de la dépendance sera organisé par arrêté royal de manière à garantir tant à la partie demanderesse qu'à la partie défenderesse, le maximum de sécurité. Le Roi fixera la date de mise en vigueur de cette

indien het octrooi betrekking heeft op een machine bestemd om de fabricage van produkten te verzekeren, zal het gebruik in België van deze machine, zodat hierdoor een wezenlijke en doorlopende fabricage wordt verzekerd, als voldoende exploitatie kunnen worden aanzien; voor de toepassing van deze bepaling wordt de exploitatie binnen het grondgebied van een vreemde staat met de exploitatie binnen het Belgisch grondgebied gelijkgesteld, indien deze Staat en België van eenzelfde economische Unie of Gemeenschap deel uitmaken en indien het wederkerige door deze Staat wordt toegekend.

b) wanneer het gebruik van de uitvinding, voorwerp van het octrooi, noodzakelijk is voor de exploitatie van een later octrooi dat aan de derde toebehoort; de licentie zal slechts worden verleend indien de door het afhankelijk octrooi beschermde uitvinding andere industriële doeleinden nastreeft dan deze, welke de uitvinding, die door het heersende octrooi wordt beschermd, nastreeft, of indien zij een aanzienlijke technische vooruitgang ten opzichte van het heersende octrooi uitmaakt; indien beide uitvindingen gelijkaardige industriële doeleinden nastreven, kan de verlening van de dwanglicentie afhankelijk worden gesteld van de voorwaarde dat de houder van het afhankelijk octrooi op zijn beurt een licentie tot exploitatie van zijn uitvinding verleent aan de houder van het heersend octrooi; de licentie zal slechts worden verleend in de mate dat zij noodzakelijk is voor de exploitatie van het afhankelijk octrooi; de Koning bepaalt de datum waarop deze bepaling betreffende de verlening van licenties voor afhankelijkheid in werking treedt alsmede de modaliteiten van het onderzoek naar de afhankelijkheid ».

Verantwoording.

De termijn van drie jaren na de toekenning van het octrooi werd vervangen door een termijn van vier jaren zoals voorzien door de te Lissabon herziene tekst van de Overeenkomst van Parijs tot bescherming van de Industriële Eigendom.

De bepalingen betreffende de licentie wegens het ontbreken van exploitatie werden samengebracht onder a).

Onder b) wordt een nieuw geval van dwanglicentie ingevoerd; namelijk deze die betrekking heeft op de afhankelijkheid. Een afhankelijk octrooi is een octrooi waarvan de exploitatie afhankelijk is van het gebruik van een eerder en nog geldig octrooi.

De houder van het eerder octrooi, heersend octrooi genaamd, kan zich door middel van zijn wettelijk monopolie verzetten tegen de exploitatie van de uitvinding waarvoor achteraf aan een derde een octrooi werd verleend.

Wanneer het ontwerp tot wijziging van artikel 23 voorgelegd werd aan de Hoge Raad voor de Industriële Eigendom was deze het eens over het nut van de dwanglicentie voor afhankelijkheid. Maar de Raad adviseerde dat het beter was deze niet in het ontwerp te behouden aangezien de Dienst voor de Industriële Eigendom niet in de mogelijkheid was de afhankelijkheid van uitvindingsoctrooiën te beoordelen. De wijzigingen die zich sindsdien hebben voorgedaan in verband met de mogelijkheid over te gaan tot een onderzoek naar de afhankelijkheid en inzonderheid de mogelijkheid om, indien nodig, beroep te doen op het Internationaal Octrooiinstituut, waarvan de bevoegdheid werd uitgebreid door een Internationale Overeenkomst ondertekend te 's-Gravenhage op 16 februari 1962, hebben de Regering er toe aangezet om in het ontwerp een bepaling op te nemen die de toekenning voorziet van dwanglicenties om redenen van afhankelijkheid. Het onderzoek van de afhankelijkheid zal bij koninklijk besluit worden georgani-

disposition et précisera les mesures d'exécution de l'examen de la dépendance.

La condition mise à l'obtention d'une licence obligatoire d'un brevet dominant est que l'invention faisant l'objet du brevet dépendant constitue un progrès technique notable ou vise à des fins industrielles différentes par rapport au brevet dominant.

De cette façon des inventions utiles et intéressantes au point de vue économique ne risquent pas de rester stériles, pour le motif que l'accord amiable du titulaire du brevet dominant n'a pu être obtenu.

Toutefois, il est équitable de subordonner l'octroi d'une licence obligatoire pour dépendance à une autre condition d'ailleurs facultative, lorsque les deux inventions tendent à des fins industrielles semblables : cette condition consiste dans l'accord d'une licence réciproque du brevet dépendant au titulaire du brevet dominant qui le désire. En effet, il serait injuste de priver ce dernier du produit de sa découverte au profit du demandeur de la licence, ce qui ne manquerait pas d'arriver chaque fois qu'il subirait la concurrence de l'application plus économique d'une invention à la pointe du progrès, dans le même domaine industriel.

Il est à remarquer que les législations récentes sur les brevets d'invention prévoient la possibilité d'accorder des licences obligatoires pour dépendance.

Il faut enfin souligner que la licence ne sera accordée que dans la mesure nécessaire à l'exploitation du brevet dépendant.

ART. 23.

Supprimer le dernier alinéa et ajouter la disposition suivante à la fin de 2° :

« ... toutefois, si la satisfaction des besoins est d'une urgence telle qu'elle impose de ne pas attendre le résultat d'une fabrication nationale, il peut être accordé une licence d'exploitation par importation dont la durée n'excédera pas le temps nécessaire à la réalisation d'une fabrication dans le pays ».

Justification.

Le dernier alinéa ancien a été repris in fine du 1° sous a), étant donné qu'il ne s'applique que dans les cas prévus par cette disposition. Le nouveau texte est destiné à limiter la licence d'exploitation par importation aux cas qui correspondent aux intentions du gouvernement, c'est-à-dire les cas dans lesquels l'urgence est telle qu'il est impossible d'attendre le résultat d'une fabrication en Belgique. Il y a lieu de souligner que cette dernière est l'aboutissement de toute licence obligatoire.

ART. 23bis.

1. A la 1re ligne de l'alinéa 1er, intercaler les mots « sous a » entre les mots « primo » et « du premier ».

2. Remplacer le 2° alinéa par le texte suivant :

« Toutefois, pour les licences d'importation prévues par l'article 23 sous 2°), il suffit que le demandeur établisse qu'il dispose des moyens d'effectuer l'importation que l'intérêt public exige et de satisfaire les

seerd zodat zowel aan de eiser als aan de verweerder het maximum aan veiligheid kan worden gewaarborgd. De Koning zal de datum van in werking treden van deze bepaling vaststellen en de uitvoeringsmaatregelen van het onderzoek naar de afhankelijkheid nader omschrijven.

De voorwaarde gesteld om een dwanglicentie te verkrijgen van een heersend octrooi bestaat hierin dat de uitvinding, voorwerp van het afhankelijk octrooi, een aanzienlijke technische vooruitgang biedt of industriële doeleinden nastreeft die verschillen van deze van het heersend octrooi.

Op deze manier lopen uitvindingen die nuttig en interessant zijn op economisch gebied niet het gevaar onproductief te blijven omdat er geen minnelijk akkoord met de houder van het heersend octrooi kan worden bereikt.

Nochtans is het billijk de toekenning van een dwanglicentie voor afhankelijkheid aan een andere voorwaarde, die overigens facultatief is, te onderwerpen, indien de twee uitvindingen gelijkaardige industriële doeleinden nastreven; de voorwaarde bestaat in de toekenning van een wederkerige licentie op het afhankelijk octrooi aan de houder van het heersend octrooi, indien deze het verlangt. Het zou immers onrechtvaardig zijn deze laatste de vruchten van zijn uitvinding te ontnemen ten voordele van de aanvrager van de licentie; dit zal immers voorkomen telkens hij de mededinging ondervindt van de meer economische toepassing van een uitvinding die aan de spits staat van de vooruitgang op het zelfde industrieel gebied.

Op te merken valt dat de nieuwste wetgevingen op uitvindingsoctrooiën de mogelijkheid van verlening van dwanglicenties voor afhankelijkheid voorzien.

Ten slotte dient de nadruk gelegd op het feit dat de licentie slechts zal toegekend worden in de mate dat zij noodzakelijk is voor de exploitatie van het afhankelijk octrooi.

ART. 23.

Het laatste lid te schrappen en het einde van 2° aan te vullen met de volgende bepaling

« ... indien echter de voorziening in de behoeften zo dringend is dat het resultaat van een nationale fabricage niet mag worden afgewacht, kan een licentie tot exploitatie door invoer waarvan de duur beperkt is tot de tijd nodig om de fabricage in het land te verwezenlijken, worden verleend ».

Verantwoording.

Het vroeger laatste lid is hernomen op het einde van 1° onder a), omdat het alleen van toepassing is op het geval voorzien door deze bepaling. De nieuwe tekst dient om de licentie tot exploitatie door invoer te beperken tot de gevallen die beantwoorden aan de bedoeling van de Regering, te weten tot de gevallen waarin noodzakelijkheid zo dringend is dat men onmogelijk het resultaat van een fabricage in België kan afwachten. Er dient op gewezen dat deze fabricage het einddoel van elke dwanglicentie is.

ART. 23bis.

1. Op de 4^e regel van het 1° lid de woorden « onder a) » in te lassen tussen de woorden « primo » en « hier te lande ».

2. Het 2° lid te vervangen door de volgende tekst :

« Voor de invoerlicenties echter, voorzien bij artikel 23 onder 2°, kan de aanvrager volstaan met het bewijs dat hij over de middelen beschikt om de door het openbaar belang vereiste invoer te verrichten en aan de

besoins du pays sans délai et s'engage à mettre ces moyens en œuvre ».

Justification.

Comme l'article 23, sous 2°, contient le principe de la licence d'exploitation par importation, une modification de rédaction s'impose, pour adapter le deuxième alinéa à la nouvelle présentation plus claire du projet.

ART. 23ter.

Remplacer le 3° alinéa par la disposition suivante :

« Pour autant que des éléments nouveaux soient intervenus, le Ministre compétent peut modifier :

a) les obligations réciproques des parties, à la demande de chacune d'elles,

b) les conditions d'exploitation, soit d'office, soit à la demande de tout intéressé ».

Justification.

Afin d'éviter toute équivoque, il est précisé que le Ministre compétent ne peut prendre une décision de modification que si des éléments nouveaux sont intervenus concernant, soit les obligations réciproques des parties, soit les conditions d'exploitation.

Dans le but d'éviter tout rapprochement avec la révision connue en matière pénale, il a semblé souhaitable de remplacer l'expression « peut prononcer la révision de » par « peut modifier ».

ART. 23ter.

A la 4° ligne du 4° alinéa remplacer les termes « décision de révision » par « décision les modifiant ».

Justification.

Changement d'ordre rédactionnel en vue d'établir la concordance des expressions employées dans l'ensemble du projet.

ART. 23quinquies.

A l'alinéa 1er substituer aux termes « sa révision » l'expression « la décision qui la modifie ».

Justification.

Justification identique à celle du changement apporté à l'article 23ter.

*Le Ministre des Affaires
économiques et de l'Energie,*

noden van het land zonder uitstel te voldoen en er zich toe verbindt deze middelen in het werk te stellen ».

Verantwoording.

Daar artikel 23, onder 2°, het principe van de licentie tot exploitatie door invoer bevat, moet er een redactionele wijziging worden aangebracht om het tweede lid aan te passen aan de nieuwe en klaardere voorstelling van het ontwerp.

ART. 23ter.

Het 3° lid te vervangen door de volgende bepaling :

« Voor zover nieuwe elementen zich hebben voorgedaan, kan de bevoegde Minister wijzigen :

a) de wederzijdse verplichtingen der partijen, op aanvraag van elk van hen;

b) de exploitatievoorwaarden, hetzij van ambts wege, hetzij op aanvraag van elke belanghebbende ».

Verantwoording.

Om ieder misverstand te vermijden werd bepaald dat de bevoegde Minister geen beslissing van wijziging kan nemen dan wanneer er zich nieuwe elementen hebben voorgedaan, betreffende hetzij de wederzijdse verplichtingen hetzij de exploitatievoorwaarden.

Ten einde elke vergelijking met de herziening, zoals zij in het strafrecht bestaat, te vermijden, werd de uitdrukking « kan de herziening uitspreken van » vervangen door « kan wijzigen ».

ART. 23ter.

Op de 5° regel van het 4° lid de uitdrukking « beslissing van herziening » te vervangen door « beslissing waarbij deze worden gewijzigd ».

Verantwoording.

Wijziging van redactionele aard met het doel eenheid te brengen in de uitdrukkingen welke in het ontwerp gebruikt zijn.

ART. 23quinquies.

In het 1° lid de uitdrukking « herziening » te vervangen door « beslissing waarbij deze wordt gewijzigd ».

Verantwoording.

Zelfde verantwoording als deze voor de wijziging van artikel 23ter.

*De Minister van
Economische Zaken en Energie,*

A. SPINOY.

*Le Ministre de la Santé publique
et de la Famille,*

*De Minister van Volksgezondheid
en van het Gezin.*

J. CUSTERS.